

24 Ocak 2024

SHURA Enerji Dönüşümü Merkezi: KALKINMA VE KARBONSUZLAŞMA İÇİN BÜTÜNLÜKLÜ SANAYİ POLİTİKASI GEREKİYOR

- **SHURA, yeni raporu 'Adil Dönüşüm Kapsamında Türkiye İçin Sanayi Politikası Alternatifleri'ni yayınladı**
- **Raporda, kalkınmada önemli paya sahip sanayi sektöründe yapısal dönüşümle birlikte yeşil dönüşümün önemi vurgulanıyor**
- **Türkiye'de sanayinin enerji yoğunluğu düşük, orta-yüksek ve yüksek teknoloji sektörlerine kayması gerektiğinin altı çiziliyor**

SHURA Enerji Dönüşümü Merkezi'nin '**Adil Dönüşüm Kapsamında Türkiye İçin Sanayi Politikası Alternatifleri**' raporu yayımlandı.

Raporda, ekonomik kalkınma ve karbonsuzlaşma hedeflerine ulaşmak için sektör spesifik büyüme veya sadece yeşil/ikiz dönüşüm odaklı politikaların ötesine geçerek sürdürülebilir kalkınma ile uyumlu, sanayi, ulaştırma, finans ve ticaret politikalarının tümünü içeren '**Yeni Kapsayıcı Sanayi Paradigması**' önerildi. Bu sayede Türkiye'nin rekabet gücünü artırırken adil dönüşüm için de güçlü bir potansiyel yaratılacağı ifade edildi.

SHURA Enerji Dönüşümü Merkezi Direktörü Alkım Bağ Güllü, sanayi politikasından başlayarak ticaret, ulaşım ve finansman politikalarının yeşil dönüşüm ekseninde yeniden tasarlanması gerektiğini vurguladı. Güllü, "Türkiye'de sanayi kompozisyonunun, enerji yoğunluğu yüksek ancak teknoloji açısından düşük ve orta-düşük kategoride yer alan, düşük katma değerli sektörlerden, enerji yoğunluğu düşük, buna karşılık orta-yüksek veya yüksek teknoloji ve yüksek katma değerli sektörlerle doğru kaydırılması gerekir. Bu yapısal dönüşümün yanı sıra sanayi stratejisinin en kritik unsurlarından biri ise yeşil dönüşüm. Bu kapsamda enerji verimliliği, yenilenebilir enerji kaynakları ile elektrifikasyon ve doğrudan elektrifikasyonun mümkün olmadığı alanlarda yeni temiz teknolojilerin geliştirilmesi ve uygulanması, yeşil sanayi stratejisinin önemli bir parçası olmalı" dedi.

ENERJİ DÖNÜŞÜMÜ SANAYİNİN VE KALKINMANIN ÖNCELİĞİ

Çalışmaya göre Türkiye'nin net sıfır karbon hedefine ulaşmasında, enerji kaynaklarının karbonsuzlaşması kadar ekonomik kalkınmayla birlikte enerji tüketimindeki artışın dizginlenmesi de önemli rol oynuyor. Sanayi sektörünün, kalkınmada kritik role sahip olduğu kadar enerji tüketimi ve karbon salımında da büyük payı olması sebebiyle mutlaka enerji dönüşümüne öncelik verilmesi gerektiği vurgulandı. Sanayide gereken dönüşüm için hem yapısal hem de çevresel sürdürülebilirlik boyutlarıyla kapsamlı ve bütünlüklü bir sanayi politikası ile planlı bir yaklaşıma, köklü bir paradigma değişikliğine ihtiyaç duyulduğuna dikkat çekildi.

Raporda, Türkiye'nin birincil enerji tüketiminde sanayinin payının yaklaşık yüzde 35 olduğu, ancak ürünlerin taşınması ve depolanması gibi faaliyetlerin tükettiği enerji de dahil edildiğinde sanayi üretiminden kaynaklanan tahmini payın yüzde 50'ye ulaştığı belirtiliyor. Söz konusu pay, yeşil dönüşüm ve net sıfır karbon hedefi bağlamında enerji talebinin yapısı ve gelişiminin, dolayısıyla sanayi stratejisi tasarımının önemini ortaya koyuyor.

YÜKSEK KATMA DEĞERLİ EKONOMİ İÇİN SANAYİ VE ENERJİ DÖNÜŞÜMÜ

Türkiye'de imalat sanayinin dönüşüm ihtiyacı çerçevesinde spesifik sektör stratejileri/politikalarını önceleyen, bütünlüklü bir sanayi politikası tasarımına ihtiyaç olduğu vurgulanan raporda, bu konudaki projeksiyonlar sıralandı.

Öncelikle imalat sanayi üretiminde teknoloji düzeyi yüksek sektörlerin payının artırılması ve ticaret politikası önceliklerinde orta-yüksek ile yüksek teknolojili sektörlerin rekabet gücünün geliştirilmesi, ayrıca uluslararası değer zincirlerine entegrasyonlarının güçlendirilmesi gerekiyor. Kimya, metal gibi temel sektörlerin dönüşümünde ise toplam katma değer artışına yönelik politika ve düzenlemeler geliştirilmeli.

Diğer yandan imalat sanayi alt sektörlerinde, teknoloji ve/veya katma değeri yüksek alt sektörlerin gelişiminin desteklenmesi, enerji yoğunluğunun azaltılması gerekiyor. Sürdürülebilir malzemelerin geliştirilmesi ve döngüsel ekonominin etkin bir biçimde uygulanması, ticaret politikasında açık ve örtülü sübvansiyonlar/maliyetler dikkate alınarak rekabet gücü yüksek ürün/ürün gruplarının desteklenmesinin yeni sanayi tasarımı içinde yer alması tavsiye edildi.

Temel sektörler başta olmak üzere özel olarak imalat sanayi, genel olarak ekonominin bütününde toplam katma değer, fayda artışına yönelik bir arz-talep yapısının oluşturulması da öneriler arasında yer alıyor.

Türkiye'nin yeni sanayi tasarımında başta AB olmak üzere önemli ticaret partneri olan gelişmiş ülkelerin Yeşil Yeni Düzen eksenli yeni büyüme paradigmalarını dikkate alması önerildi.

Ayrıca kısa-orta vadeli ve daha hızlı eyleme geçilmesi gereken Sınırdaki Karbon Düzenleme Mekanizması'nın imalat sanayi sektörlerine yönelik etkilerinin uzun vadeli dönüşüm ihtiyaçları kapsamında ele alınarak politika geliştirilmesine vurgu yapıldı.

Raporda, Türkiye için sanayi politikası strateji seçenekleri şöyle sıralandı: Yeni Kapsayıcı Sanayi Paradigması, Yeşil Sanayi Stratejisi, İkiz Dönüşüm Stratejisi ve Büyüme Odaklı Sanayi Stratejisi. Bunlar arasında sürdürülebilir kalkınma ile karbonsuzlaşmanın sağlanabilmesi için en bütünlüklü yaklaşım olan Yeni Kapsayıcı Sanayi Paradigması önerildi.

Editöre Not

SHURA Enerji Dönüşümü Merkezi tarafından hazırlanan raporlara

<https://shura.org.tr/raporlar/> adresinden ulaşabilirsiniz.

<https://shura.org.tr/veritabani> adresinden enerji sektörüne dair güncel verilere ulaşabilirsiniz.

<https://shura.org.tr/powerflow> adresinde Türkiye elektrik sisteminin basitleştirilmiş interaktif simülasyonunu kullanabilirsiniz.